

**LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER
ONDERWIJS**

ADVIES 2015-15

16 september 2015

Wat er ook zij van de achtergrond van de door de aangeklaagde vertelde verhalen (tevens over de nierstenen), duidelijk is geworden dat de verhalen in ieder geval bij een deel van de leerlingen, waaronder de dochter van de klaagster, verkeerd zijn aangekomen. De aangeklaagde heeft zich niet voldoende gerealiseerd hoe de verhalen bij sommige van zijn leerlingen zou kunnen overkomen. De aangeklaagde heeft dat kennelijk ook niet goed in de gaten gehouden. Tijdens de hoorzitting is evenmin gebleken dat de aangeklaagde begrip heeft gekregen voor het voorgaande. De aangeklaagde dient er rekening mee te houden dat er leerlingen zijn voor wie zijn verhalen ongeschikt zijn en die daar slecht op reageren. De commissie is van oordeel dat de verhalen niet aansluiten bij de belevingswereld van een kind. Aangeklaagde had hier oog voor moeten hebben. De commissie constateert dat de aangeklaagde de brief van de leerlinge met aandacht heeft aangenomen maar vervolgens niet meer heeft gereageerd. Het feit dat de aangeklaagde ziek is geworden, neemt niet weg dat van hem - ook uit pedagogisch gezichtspunt - enige reactie naar de leerlinge had mogen worden verwacht. Aangeklaagde had bovendien bij terugkomst na de ziekteperiode tenminste een voorstel tot een gesprek kunnen doen.

**ORDEEL VAN DE LANDELIJKE KLACHTENCOMMISSIE
VOOR HET ALGEMEEN BIJZONDER ONDERWIJS
INZAKE KLACHT 15-15**

De Landelijke Klachtencommissie voor het algemeen bijzonder onderwijs (verder: de commissie) heeft op 1 mei 2015 per e-mail een klacht ontvangen van mevrouw A. (hierna te noemen: klaagster). Klaagster is moeder van B. (11 jaar), leerlinge van school C. te Gouda (hierna: de school). De klacht, geregistreerd onder nummer 15-15, is gericht tegen de heer D., leerkracht van de school; hierna te noemen: aangeklaagde.

Procedure

De commissie die de klacht heeft behandeld, bestond uit mr. C. Sjenitzer, voorzitter, mevrouw E.I.H. Gordijn-Oud, lid en de heer mr. J.H.A. Teulings, lid.

De commissie heeft op 5 juni 2015 het door klaagster ingevulde vragenformulier voorzien van de reeds eerder ingediende stukken ontvangen.

Aangeklaagde is in de gelegenheid gesteld zich schriftelijk te verweren. Op 22 juni 2015 heeft de commissie een verweerschrift ontvangen.

Klaagster en aangeklaagde zijn daarnaast in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten op een op 30 juni 2015 te Den Haag gehouden besloten hoorzitting.

Klaagster was daarbij aanwezig, vergezeld van een vriendin, mevrouw E.. De aangeklaagde was eveneens aanwezig, vergezeld van de heer F., directeur van de school. Deze laatste heeft ook zelf een verklaring afgelegd.

Ontvankelijkheid

De school was ten tijde van de voorgevallen feiten en de indiening van de klacht aangesloten bij de commissie. De dochter van klaagster was op voornoemde momenten leerlinge van de school. De klacht is ontvankelijk.

Korte inhoud van de klacht

- 1. De aangeklaagde vertelt ongepaste verhalen;**
- 2. De aangeklaagde vertoont (seksueel) grensoverschrijdend gedrag;**
- 3. De aangeklaagde handelt pedagogisch onverantwoord en daardoor beschadigend;**
- 4. De aangeklaagde is onvoorspelbaar in zijn gedrag.**

Ad 1. De aangeklaagde vertelt ongepaste verhalen die hij zelf kenschetst als belangrijke anekdotes. De leerlinge raakte hierdoor behoorlijk van slag. De klassenleerkracht heeft de aangeklaagde hierop aangesproken nadat zij de verhalen in de klas had geverifieerd.

Ad 2. Voor de zomer van 2014 heeft de aangeklaagde uitgebreid verteld over zijn penis in het kader van het uitplassen van nierstenen. De aangeklaagde vond het educatief en belangrijk om te vertellen hoe dat gaat en voelt. Het vermoeden bestaat dat er meer is verteld.

De aangeklaagde heeft een tijd lang zeer intensief de meisjes-wc meerdere keren per dag gecheckt op vandalisme. De andere dochter van klaagster heeft dit als zeer onprettig en bedreigend ervaren. De aangeklaagde controleerde ook als er meisjes in en/of op de wc waren. Een van de wc's kan niet op slot.

De leerlinge heeft aangegeven dat de aangeklaagde over haar grenzen heen gaat en haar innerlijk pijn doet.

Ad 3. De aangeklaagde heeft de leerlinge op 13 november 2014 niet de kans gegeven iets te vragen. De leerlinge stak haar vinger op maar werd genegeerd. De leerlinge begon te huilen hetgeen ook is genegeerd. De leerlinge had aan het einde van de schooldag een opgezwollen gezicht. De leerlinge is gedurende de week daarop enorm onrustig, humeurig en zenuwachtig geweest. De klassenleerkracht heeft met aangeklaagde gesproken om herhaling te voorkomen. Aangeklaagde weigerde op voorhand hieraan medewerking toe te zeggen.

De andere dochter van klaagster heeft verteld dat de aangeklaagde boos wordt als de letter x niet met krullen wordt geschreven.

Ad 4. De leerlinge heeft aangegeven dat je nooit weet wanneer het weer mis gaat met de aangeklaagde. Zie ook de brief die de leerlinge aan de aangeklaagde heeft geschreven.

De leerlinge heeft tegen haar klassenleerkracht gezegd dat zij niet in de klas van de aangeklaagde wil zitten want als zij in de klas met hem moet zijn, ontstaat er hevige onrust en angst voor wat hij gaat doen en wat er komen gaat.

De andere dochter van klaagster werd een keer zonder waarschuwing naar binnen gestuurd en moest strafregels schrijven toen zij op het plein hazelnootjes aan het eten was.

De gevolgen voor de leerlinge van dit alles bestaan daaruit dat zij geen les meer van de aangeklaagde wil volgen en volgt. De leerlinge heeft medicijnen van de huisarts gekregen en heeft kunstzinnige therapie gevolgd.

Kort na 13 november 2014 heeft de klaagster de klassenleerkracht een e-mail gestuurd en heeft een gesprek met haar plaatsgevonden. De leerlinge wilde inmiddels niet meer naar de Duitse les van de aangeklaagde. De klaagster heeft vervolgens een gesprek met de schoolleider gevoerd. De schoolleider heeft een onopvallende oplossing gezocht terwijl men weet dat het van vanwege de aangeklaagde is dat de leerlinge niet meer zijn lessen volgt.

De schoolleider heeft de leerplichtambtenaar ingeschakeld.

Op verzoek van de klassenleerkracht en schoolleider heeft de leerlinge een brief aan de aangeklaagde geschreven. Het schrijven van zo'n brief is zeer belastend geweest voor de leerlinge. De leerlinge heeft nimmer een reactie van de aangeklaagde op dit briefje ontvangen. De leerlinge heeft alles van de Duitse les verzameld en weggedaan.

De schoolleider heeft klaagster verteld dat er al zo'n 30 jaar ernstige klachten zijn over de aangeklaagde maar dat men (juridisch) niets kan doen. De school heeft nooit een dossier bijgehouden. Het plan van de schoolleider was om met de aangeklaagde in gesprek te gaan zodat de aangeklaagde kon zien hoe schadelijk zijn gedrag is.

De klassenleerkracht en tevens interne vertrouwenspersoon heeft de klaagster aangeraden naar de externe vertrouwenspersoon te gaan. De externe vertrouwenspersonen hebben klaagster aangeraden een klacht in te dienen.

De klaagster heeft ook met de voorzitter van het bestuur gesproken. De voorzitter was heel erg geschrokken maar heeft niets meer van zich laten horen.

Verweer

Ad 1. De aangeklaagde vertelt sinds 30 jaar verhalen van en over het leven. De kinderen op school luisteren graag naar deze verhalen en vragen ernaar. De aangeklaagde is hier nog nimmer op aangesproken. De aangeklaagde vertelt de verhalen met verbinding, met gepaste humor, ernst en zakelijkheid. Het verhaal over het slaan van de meisjes door een man is door de aangeklaagde in alle ernst verteld. Het ging over hoe vroeger met straffen en belonen werd/kon worden omgegaan. Indien de aangeklaagde zou hebben gelachen was dat zeker niet tijdens of door de strekking van het verhaal.

Ad 2. In de loop der jaren is de aangeklaagde een aantal keren flink geplaagd door nierstenen waardoor hij ook afwezig is geweest. De kinderen hebben altijd meegeleefd en de sfeer in de Duitse lessen was altijd heel fijn. De aangeklaagde heeft na het uitscheiden van de laatste nierstenen de kinderen daarover verteld. Dat is uit verbinding met de kinderen en hun leraar zakelijk verteld, zonder allerlei details.

De aangeklaagde had het in overleg als taak op zich genomen dagelijks, na schooltijd, de toiletten - die immers het dichtst bij zijn leslokaal waren gelegen - te controleren op diverse punten. Dit ten behoeve van de schoonmaker. Bij calamiteiten hielp de aangeklaagde het op te lossen. Verder komt en kwam de aangeklaagde niet in de toiletten.

Ad 3. De aangeklaagde herinnerde zich van 13 november 2014 dat de leerlinge erg aan het huilen was. Het gebeurde toen de aangeklaagde de nieuwe lesstof op het bord aan het schrijven was. Contact maken met de leerlinge bleek moeilijk. De leerlinge ging even naar het

toilet. Een andere leerling zou haar vervolgens helpen. Bij terugkomst in de klas heeft de aangeklaagde de leerlinge gezegd dat hij haar graag wil helpen maar dat dat niet altijd tijdens de les zo uitgebreid kan. De aangeklaagde heeft de leerlinge aangeboden haar na de les nog verder te helpen. Daar het huilen opvallend was, is de aangeklaagde na de les naar de klassenleerkracht gegaan en heeft haar gesproken. Samen met de leerlinge hebben zij terug gekeken op de les en heeft de klassenleerkracht nogmaals geopperd een ander kind de leerlinge te laten helpen als zij iets moeilijk vond. De aangeklaagde heeft zijn hulp ook nogmaals aangeboden.

Ad 4. Daar de aangeklaagde nu pas op de hoogte wordt gebracht van hetgeen naar voren is gebracht in het kader van de klacht en de klaagster geen contact met hem daarover heeft gehad, kan de aangeklaagde een aantal gebeurtenissen niet terug halen of herinneren. De aangeklaagde kan daarover niets zeggen of terug vertellen.

De schoolleider heeft op verzoek van de aangeklaagde een korte reactie op de weergave van de klacht gegeven. Kort samengevat stelt de schoolleider het volgende.

De klacht bevat een sterk gekleurde weergave van gebeurtenissen. Iedere poging om de kwestie op te lossen, is door de klaagster afgehouden. Aan de gekozen oplossing voor het niet volgen van de Duitse les liggen andere beweegredenen ten grondslag dan door klaagster geschetst. De ongepaste verhalen waren nieuw voor de schoolleider. De schoolleider is hierover in gesprek gegaan met de aangeklaagde en heeft aangegeven dat de persoonlijke verhalen ongepast zijn en niet voor herhaling vatbaar. Afgesproken is dat de aangeklaagde dergelijke verhalen niet meer vertelt. De afspraken zijn vastgelegd.

Het verhaal over de toiletten wordt in een context geplaatst die geen recht doet aan de gang van zaken. De aangeklaagde kreeg de taak toebedeeld. Toen een leerlinge er moeite mee had, is de controletaak direct door een andere leerkracht overgenomen.

De schoolleider heeft nimmer beweerd dat er reeds 30 jaar ernstige klachten over de aangeklaagden zijn. De schoolleider heeft de klaagster verteld dat hij op de hoogte was van het feit dat er wandelgangverhalen de ronde deden over de aangeklaagde met betrekking tot zaken die in het verleden zouden hebben gespeeld maar dat die niet gestaafd werden door feiten of dossiers. In de afgelopen 10 jaar hebben zich geen incidenten voorgedaan die de stelling van de klaagster onderbouwen.

De klassenleerkracht/vertrouwenspersoon heeft op verzoek van de aangeklaagde een korte reactie geschreven naar aanleiding van de klacht. Kort samengevat stelt de klassenleerkracht het volgende.

De klassenleerkracht geeft een overzicht van feiten. Ten aanzien van de ongepaste verhalen heeft de klassenleerkracht gesproken met de aangeklaagde. De stemming van het gesprek was open en coöperatief. Er is gesproken over de impact die de verhalen blijkbaar hadden in de klas. De aangeklaagde dacht daar lichter over dan de klassenleerkracht. In de daaropvolgende maanden heeft de klassenleerkracht uit de klas geen signalen meer gehad over genoemde persoonlijke verhalen.

De aangeklaagde heeft de brief van de leerlinge met aandacht aangenomen.

Vanuit haar functie van intern vertrouwenspersoon heeft de klassenleerkracht sinds december 2014 verschillende gesprekken gevoerd met de klaagster. Tijdens het hele proces van november tot nu hebben de schoolleider, klaagster en de klassenleerkracht/vertrouwenspersoon elkaar op de hoogte gehouden van ontwikkelingen in het doorlopen proces.

Oordeel

Op grond van het dossier en hetgeen tijdens de hoorzitting aan de orde is geweest, komt de commissie tot het volgende oordeel.

In de klacht komt enkele malen verwijzing naar een andere dochter van klaagster voor. Aangezien klaagster deze klacht uitsluitend heeft ingediend als moeder van Zoë, zal de commissie die verwijzingen buiten beoordeling laten.

Ad 1 en 3. Wat er ook zij van de achtergrond van de door de aangeklaagde vertelde verhalen (tevens over de nierstenen), duidelijk is geworden dat de verhalen in ieder geval bij een deel van de leerlingen, waaronder de dochter van de klaagster, verkeerd zijn aangekomen. De aangeklaagde heeft zich niet voldoende gerealiseerd hoe de verhalen bij sommige van zijn leerlingen zou kunnen overkomen. De aangeklaagde heeft dat kennelijk ook niet goed in de gaten gehouden. Tijdens de hoorzitting is evenmin gebleken dat de aangeklaagde begrip heeft gekregen voor het voorgaande. De aangeklaagde dient er rekening mee te houden dat er

leerlingen zijn voor wie zijn verhalen ongeschikt zijn en die daar slecht op reageren. De commissie is van oordeel dat de verhalen niet aansluiten bij de belevingswereld van een kind. Aangeklaagde had hier oog voor moeten hebben. Het tekort aan waarneming is ook gebleken bij het incident op 13 november 2014 rondom het opsteken van de vinger van de leerlinge en het niet daarop ingaan door de aangeklaagde. De commissie acht klachtonderdelen 1 en 3 op zich **gegrond**. Niettemin zijn de door aangeklaagde ondernomen stappen naar aanleiding van het incident op 13 november 2014 te waarderen.

Ad 2. De commissie heeft tijdens de hoorzitting niet met voldoende zekerheid kunnen vaststellen wat er rondom de controle van de wc's precies is gebeurd. De commissie heeft op dit klachtonderdeel dan ook **geen oordeel**.

Ad 4. De commissie constateert dat de aangeklaagde de brief van de leerlinge met aandacht heeft aangenomen maar vervolgens niet meer heeft gereageerd. Het feit dat de aangeklaagde ziek is geworden, neemt niet weg dat van hem - ook uit pedagogisch gezichtspunt - enige reactie naar de leerlinge had mogen worden verwacht. Aangeklaagde had bovendien bij terugkomst na de ziekteperiode tenminste een voorstel tot een gesprek kunnen doen. De commissie acht dit klachtonderdeel **in zoverre gegrond**.

Tenslotte overweegt de commissie nog het volgende. Klaagster heeft desgevraagd verklaard in het geheel niet zelf als ouder met aangeklaagde in gesprek te zijn gegaan. Het is de commissie niet duidelijk waarom dat niet is geschied. Naar het oordeel van de commissie had dit, zeker na het gebeurde op 13 november 2014, voor de hand gelegen.

Den Haag, 16 september 2015,

C. Sjenitzer,

Voorzitter

D.H.C. Dane-Peeters

Secretaris